

Ἄτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα· λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅτι χρήσαιτο. Ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομὴν, καὶ ὄρα τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστροτον καὶ ἄοπλον· ἤδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρῆν, ἐν ἣ ἔδει καὶ ἄνθρωπον ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. Ἀπορία οὖν σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὖροι, κλέπτει Ἥφαιστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρί — ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῷ ἢ χρησίμην γενέσθαι — καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ. Τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτῃ ἔσχεν, τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν· ἦν γὰρ παρὰ τῷ Δίῳ. Τῷ δὲ Προμηθεῖ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν — πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν — εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἥφαιστου οἶκημα τὸ κοινόν, ἐν ᾧ ἐφιλοτεχνεῖτην, λαθὼν εἰσέρχεται, καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον τέχνην τὴν τοῦ Ἥφαιστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς δίδωσιν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκ τούτου εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίνεταί, Προμηθεῖα δὲ δι' Ἐπιμηθεῖα ὕστερον, ἢ περ λέγεται, κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A) Από το παραπάνω κείμενο να μεταφράσετε το απόσπασμα: «Ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ..... ἦν γὰρ παρὰ τῷ Δίῳ». (20 μον.)
- B1) Σε ποια κατάσταση παρουσιάζει ο Πρωταγόρας τον άνθρωπο κατά την επιθεώρηση του Προμηθεῖα και πῶς ο τελευταίος αντιστάθμισε τις ελλείψεις του ανθρώπου; (10 μον.)
- B2) Παρατηρεῖστε με ποιο τρόπο χαρακτηρίζονται στο παραπάνω κείμενο οι δραστηριότητες που σήμερα ονομάζουμε «τεχνολογία». Να σχολιάσετε αυτούς τους χαρακτηρισμούς.(10 μον.)
- B3) Τι γνωρίζετε για τη μέθοδο του σχολιασμοῦ των ποιητικῶν κειμένων που χρησιμοποιεῖ ο Πρωταγόρας και ποια ἡ στάση του Σωκράτη ἀπέναντι σε αὐτή; (10 μον.)
- B4) Να εντοπίσετε μέσα στο κείμενο ομόρριζες με τις παρακάτω λέξεις : μελωδία , χρηστικός, κοινοτάρχης, προμηθευτής, οδοστρωτήρας (10 μον.)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α) ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και ενώ αυτός βρισκόταν σε αμηχανία, έρχεται ο Προμηθέας, για να επιθεωρήσει τη διανομή, και βλέπει ότι τα άλλα ζώα ήταν εφοδιασμένα με όλα τα κατάλληλα μέσα, ενώ ο άνθρωπος (ήταν) γυμνός και ξυπόλυτος και χωρίς στρώμα και χωρίς όπλα· εντωμεταξύ πλησίαζε ήδη και η ορισμένη από τη μοίρα μέρα, κατά την οποία έπρεπε να βγει και ο άνθρωπος από τη γη στο φως. Επειδή λοιπόν βρισκόταν σε δύσκολη θέση ο Προμηθέας, τι λογής σωτηρία να βρει για τον άνθρωπο, αποφασίζει να κλέψει τις τεχνικές γνώσεις του Ηφαίστου και της Αθηνάς μαζί με τη φωτιά -γιατί ήταν αδύνατο να αποκτηθούν αυτές από κάποιον ή να χρησιμοποιηθούν χωρίς φωτιά και έτσι λοιπόν τις χαρίζει στον άνθρωπο. Τη σοφία λοιπόν για τη ζωή του έτσι την απόκτησε ο άνθρωπος, την πολιτική τέχνη όμως δεν την είχε· γιατί (αυτή) βρισκόταν στα χέρια του Δία.

Β1) Ο Προμηθέας εξαιτίας της απρονοησίας του λησμόνησε το ανθρώπινο γένος και το άφησε χωρίς κανένα εφόδιο. Έτσι ο άνθρωπος, ενώ πλησίαζε η καθορισμένη μέρα που θα έβγαινε από τη γη στο φως, παρουσίαζε πολλές ατέλειες που τον άφηναν εκτεθειμένο στη δύναμη των άλλων ζώων και τον καθιστούσαν ευάλωτο απέναντί τους. Ο άνθρωπος λοιπόν, σύμφωνα με το μύθο:

- α. Ήταν γυμνός, καθώς το σώμα του δεν προστατευόταν ούτε με σκληρό δέρμα ούτε με πυκνό τρίχωμα.
- β. Ήταν άστρωτος, δε διέθετε δηλαδή κατάλληλο δέρμα ή τρίχωμα που θα χρησίμευε σαν στρωσίδι για τον ύπνο.
- γ. Ήταν ανυπόδητος, πράγμα που δυσκόλευε τη μετακίνησή του.
- δ. Ήταν άοπλος, δε διέθετε δηλαδή κανένα φυσικό όπλο που θα του επέτρεπε να αμυνθεί απέναντι στα υπόλοιπα, προικισμένα από τη φύση, ζώα.

Μάλιστα, για να τονίσει επακριβώς και πιο παραστατικά τη δύσκολη θέση στην οποία βρέθηκε ο άνθρωπος, ο Πρωταγόρας παραθέτει με συμπλεκτική σύνδεση τα επίθετα, έτσι ώστε να δώσει ένα δραματικό τόνο. Όλες αυτές οι ατέλειες αντισταθμίστηκαν χάρη στη δυναμική παρέμβαση, την αυτοθυσία και τη γενναιοδωρία του Προμηθέα, που έκλεψε και πρόσφερε στους ανθρώπους την "εντεχνον συν πυρί σοφίαν" του Ηφαίστου και της Αθηνάς. Με τη δημιουργική τέχνη το ανθρώπινο γένος συνταίριασε τις φυσικές και νοητικές ικανότητές του και έβαλε τις βάσεις για τον τεχνικό πολιτισμό, την πρόοδο και την εξέλιξη. Η φωτιά και οι τεχνικές γνώσεις κατέστησαν τον άνθρωπο κυρίαρχο της φύσης παρά την αρχική αδυναμία του.